

holde en Ilden eller maaskee slet ingen Værbi. Jeg kan derfor ikke andet end understøtte Forslaget, som er fremkommet under § 3 og der til føie det Ønske, at der i denne Retning maatte blive foretaget noget Alvorligt.

Indenrigsministeren ad interim: Det er vistnok et overordentlig vigtigt Spørgsmaal, som er sat i Bevægelse af den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) ved det af ham indbragte Lovforslag. Jeg kan nu vel i mange Henseender være enig i de af ham fremsatte Ønsker og Betragtninger, men der stiller sig dog ikke saa Betænkeligheder i Veien for den Maade, hvorpaa han tænker sig det gennemført. Jeg skal først gjøre opmærksom paa, at jeg ikke troer, at den ærede Rigsdagsmand har opfattet Forordningen af 3die December 1819 urigtig, og dette fremgaaer heller ikke paa nogen Maade af hans Forslag; thi at han i § 1 har fastsat Hovedparcellen til 2 Tdr. Hartkorn og ikke til visse Tønder boniteret Jord, antyder ikke nogen saadan Misforstaaelse af den nævnte Forordning. Jeg skulde ikke have Noget imod, at der kom til at staa „indtil 2 Tdr. Hartkorn“, og i og for sig kunde jeg heller ikke have Noget imod, at man, naar man kunde finde et vist Antal af Tønder Land geometrisk Maal, brugte det til Maalestof; men jeg troer, at det vil være overordentlig vanskeligt at finde et saadant bestemt Antal Tønder Land, om hvilke man kan sige, at de repræsenterer en Gaard. Det vil være den ærede Forslagsstiller bekendt, at der er Steder, hvor man kan faae en Tønde Land for en Daler, større Værbi har den ikke; jeg vil ikke dermed sige, at det er opdyrket Jord; men Begrebet „opdyrket“ forekommer mig heller ikke, efter den Maade, hvorpaa Jorden i mange Hedegne dyrkes, at være meget betegnende. Man tager en vis Deel ind af den, den giver et Par Fald, og saa gaaer man til et andet Stykke og tager Noget af det; det er derfor vanskeligt at sige, om Jorden er opdyrket eller ikke, og af den Grund mener jeg, at det i og for sig vilde være betænkeligt, om en saadan Lod paa 40 Tdr. Land overordentlig ringe Jord skulde betragtes som en Gaard, at altsaa de en Gaard paa-

hvilede Forpligtelser skulde ligge paa den, naagtet den paa ingen Maade kan repræsentere en Gaard; det Hvieste, den kunde holde, var maaskee en No, men ingen Hest. Naar den ærede Rigsdagsmand dernæst fastsætter, at Hovedparcellen bliver at ansee som en Gaard, navnlig i Henseende til det Gaardene som saadanne i offentlige og communale Anliggender paahvilende Pligtarbejde, da frygter jeg for, at det let kan forstaaes faaledes, at den alene af denne Grund skulde ansees som en Gaard. Jeg troer nemlig, at man har Fortolkninger af Betydningen af Ordet „navnlig“, som gaae ud paa at indskrænke det almindelige Udtryk til det, som ansøres efter „navnlig“, saa at altsaa det, der fulgte efter „navnlig“, skulde udtømme hele den almindelige Bestemmelse. Hvis det nu skulde blive Tilfældet, at en saadan Fortolkning gjordes gjældende, og jeg troer, den utvivlsomt vilde finde Domstolens Bifald, saa laades et overordentlig vigtigt Spørgsmaal ude af Betragtningen, nemlig hvorvidt Fæsteforpligtelser skulde vedblive at paahvile disse Hovedparceller. Det er en af Hovedgrundene, hvorfor man undertiden har haft store Betænkeligheder ved Udskifningen, at naar man gaaer ned under en vis bestemt Størrelse, ophører Gaarden at være Gaard og betragtes da som Gæns, hvorved den frigjøres for de Gaand, som hvile paa den egentlige Bondejord, forsaavidt den anvendes til Fæstegaard. Jeg er derfor ikke sikker paa, at det af den ærede Rigsdagsmand i § 1 gjorte Forslag er rigtigt, skjøndt jeg ikke kan andet end billige den Retning, hvori han gaaer, idet Intet skulde være mig kjerere, end om Bevillingsføgernes Antal kunde blive noget indskrænket. Naar jeg skulde anføre en almindelig Bemærkning mod § en, skulde det være den, at den gaaer i en ensidig Retning, at det dog maaskee turde være vigtigt, at man ved Siden af den større Frihed i Udskifningen havde en større Frihed i Sammenlægningen, at der i det Hele blev en større Bevægelighed, at saavel Sammenlægningssom Udskifningsfriheden blev noget større. Jeg troer, det er vist, at den tiltagende Population og den hele Formuefordeling ganske naturlig gjør, at Udskifningen tiltager; man seer jo ogsaa, at hvor det er overladt til den frie Udskifning, foregaaer